

ECT liek izmaksāt € 93 283 kompensāciju personai par tiesību atņemšanu uz nekustamo īpašumu Jūrmalā

Autors: LETA

Eiropas Cilvēktiesību tiesa (ECT) iesniedzēja Jāņa Dzirņa lietā atzinusi, ka ir pieļauts Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas pārkāpums, liekot Latvijai izmaksāt personai kompensāciju 88 283,50 eiro apmērā par materiālajiem zaudējumiem un morālo kompensāciju 5000 eiro apmērā.

Kā aģentūru LETA informēja Ārlietu ministrijā, pieteikumā iesniedzējs sūdzējās par to, ka nacionālo tiesu nolēmumu rezultātā viņam tika atņemtas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu Jūrmalā, kuru viņš bija labticīgi ieguvis uz pirkuma līguma pamata.

Vērtējot iesniedzēja sūdzību, ECT visupirms noraidīja valdības iebildumu par to, ka šī strīda izskatīšana neietilpst ECT kompetencē, jo Latvija bija iesniegusi Konvencijas atrunu par to, ka uz ar īpašumu denacionalizāciju saistītajiem strīdiem nav attiecināmas Konvencijas 1.protokola 1.punkta prasības.

Tāpat ECT noraidīja valdības iebildumu par to, ka iesniedzējs nebija ievērojis sešu mēnešu termiņu sūdzības iesniegšanai Tiesā, kā arī iebildumu par nacionālo tiesību līdzekļu neizsmelšanu pirms bija vērsies ECT.

Pievēršoties lietas būtībai, ECT norādīja, ka, lai izlemtu, vai valsts iejaukšanās personas tiesībās uz īpašumu atbilst Konvencijas 1.protokola 1.panta prasībām, tai ir jāizvērtē, vai iejaukšanās ir bijusi likumīga, vai tai ir bijis legītīms mērķis un vai tā ir bijusi samērīga.

Tiesa secināja, ka nacionālie tiesību akti attiecībā uz īpašuma tiesībām bija precīzi un skaidri. Tāpat tā atzina, ka īpašuma tiesību pāreja likumīgajam īpašniekam atbilstoši nacionālo tiesību normām atbilda sabiedrības interesēm, un līdz ar to valsts iejaukšanās mērķis bija legītīms.

Vērtējot samērīguma aspektu, ECT, atsaucoties uz iepriekš iedibināto praksi, pirmkārt, atzīmēja, ka nacionālās iestādes nav pierādījušas, ka iesniedzējs būtu bijis rīkojies nelabticīgi. Otrkārt, ECT uzsvēra nacionālo iestāžu rīcības nekonsekvenci.

Proti, ECT norādīja, ka Jūrmalas pašvaldība tiesas procesā neiebilda pret īpašuma tiesību atjaunošanu fiziskai personai pēc tam, kad šis īpašums jau bija nodots valstij. Tāpat ECT norādīja uz Latvijas iestāžu darbības neatbilstību likumam, jo valsts tiesības uz strīdīgo nekustamo īpašumu netika pienācīgi nostiprinātas Zemesgrāmatā.

It īpaši ECT uzsvēra likumā ietvertu un svarīgo Zemesgrāmatu ierakstu lomu lietās, kas attiecas uz tiesībām uz īpašumu, un atzīmēja, ka Ministru kabineta rīkojuma, ar kuru minētais nekustamais īpašums tika saglabāts valsts īpašumā, publicēšana «Latvijas Vēstnesī» nav uzskatāms par efektīvu saziņas līdzekli ar sabiedrību šādu lietu kontekstā.

Papildus ECT nekonstatēja, ka minētais nekustamais īpašums būtu bijis svarīgs objekts valsts interešu aizsardzības kontekstā. Treškārt, ECT norādīja, ka iesniedzējam nav bijuši pieejami nekādi citi kompensējošie mehānismi nacionālajā līmenī, kas varētu labot kļūdas, ko pret viņu kā pret labticīgu ieguvēju bija pieļāvušas nacionālās iestādes, un panākt taisnīgu risinājumu.

Ņemot vērā šos apsvērumus, ECT vienbalsīgi secināja, ka iejaukšanās sūdzības iesniedzēja tiesībās uz īpašumu nav bijusi samērīga, un tādēļ ir pieļauts Konvencijas 1.protokola 1.panta pārkāpums.

Iesniedzējs lūdza ECT piespriest viņam kompensāciju 632 523,60 eiro apmērā par materiālajiem zaudējumiem un morālo kompensāciju 20 000 eiro apmērā. Tiesa piesprieda iesniedzējam kompensāciju 88 283,50 eiro apmērā par materiālajiem zaudējumiem un morālo kompensāciju 5000 eiro apmērā.

Trīs mēnešu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas to var pārsūdzēt ECT Lielajā palātā.